

Atatürk: Sovyet dostluğundan ayrılmayın!

İkinci Dünya Savaşı sonrasında Sovyetler Birliği ile dostluk, devrimi sürdürmenin güvencesiymiş, bu stratejik gerçeği devletçe öğrendik. İşte Atatürk'ün stratejik dehası, bu tehlikeyi yaşanmadan önce görmesidir. Asyalı olmak ya da Asya devrimleriyle dayanışma, Türkiye'nin emperyalizme karşı başı dik yaşaması için bir yaşam sorunudur

Atatürk, 28 Mart 1922'de Büyük Taaruz'un hemen öncesinde Türk ordusunu denetlerken yanında Sovyet elçisi olarak ülkede bulunan Semyon Ivanoviç Aralov da vardı. (Fotoğrafta Atatürk'ün sağında.)

Doğu PERİNÇEK

doğu.perincek@vatanpartisi.org.tr

ATATÜRK, 1937 yılında Başbakan Celal Bayar, Dışişleri Bakanı Tevfik Rüşti Aras ve arkadaşı Kılıç Ali ile görüşüyor. Onlara dünyanın büyük bir savaşın eşiğinde olduğunu anlatıyor. O koşullarda Sovyetler Birliği'yle dayanışmaya stratejik bir önem veriyor ve arkadaşlarına Sovyet dostluğundan ayrılmamalarını vasiyet ediyor.

ATATÜRK'ÜN YAKIN ARKADAŞLARINA EMANET ETTİĞİ STRATEJİK VASİYETİ

Atatürk, arkadaşlarına şöyle diyordu: "Sovyetler Birliği'ne karşı asla bir saldırı politikası gütmeyeceksiniz. Doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak Sovyetler'e yönelmiş herhangi bir antlaşmaya girmeyecek ve böyle bir antlaşmaya imza koymayacaksınız."

Görüşmede bulunan üç devlet adamı da bu vasiyeti doğrulamışlardır. [1]

Atatürk, bu görüşme dışında Kılıç Ali'ye yine benzer şeyler söylüyordu: "Dış politikamızın temeli Sovyet dostluğudur, Sovyet dostluğuna zarar vermemek şartıyla İngiltere'yle bir anlaşmanın faydası olur." [2]

Yine Atatürk, Dolmabahçe'deki veda görüşmesinde İsmet İnönü'ye Türk-Sovyet dostluğunu vasiyet ettiğini belirtir. [3]

Büyük Devrimci Önder, Dolmabahçe Sarayı'nda bir başka veda görüşmesini Ali Fuat Cebesoy'la yapar. Harbiye'den sınıf arkadaşı ve silah arkadaşıyla bu son görüşmesinde dünya savaşını tehlikesine dikkat çekerek Sovyet dostluğunun önemini vurgular:

"Fuat Paşa, pek yakında İkinci büyük bir harp karşısında kalacağız. Avrupa'da birkaç maceraperest Almanya ve İtalya'nın başında cebren bulunuyorlar. Bunlar bugün dünyayı kana boyamaktan çekinmeyeceklerdir. Eski dostumuz Rus Sovyet hükümeti, acizlerle maceraperestlerin yanlış hareketlerinden istifade etmesini bilecektir. Bunun neticesinde dünyanın vaziyeti ve muvazenesi kâmilan değişecektir. İşte bu devre esasında doğru hareket etmesini bilmeyip en küçük bir hata yapmamız halinde başımıza müterake senelerinden daha çok felaketler gelmesi mümkündür." [4]

ALTIN VASİYET

Atatürk'ün altın vasiyetidir bu: Batı sistemine bağlanmayacaksınız!

Atatürk, o tarihsel koşullarda, bağımsız kalmanın devrimi sürdürmenin güvencesini Sovyet dostluğunda görüyor. Çünkü o tarihte Sovyetler Birliği'yle dayanışma, basit bir dış siyaset tercihi değil, devrimin kaderini belirleyen bir mevzilenmeydi. Türk Devrimi,

Atatürk, II. İnönü manevraları sırasında Aralov'un (kasketli olan) da bulunduğu heyetle sohbet ederken.

zamanın dünya dengelerinde emperyalizmin denetimi altına düşmek için Sovyet Devrimiyle el ele yürümek zorundaydı.

ATLANTİK DERSLERİ

Atatürk'ün tarihsel vasiyetinin ne kadar kritik olduğu tecrübeyle anlaşılabilir. Türkiye, 1945 yılından sonra Atlantik sistemine bağlanınca Kemalist Devrimin kazanımlarının aşındığı bir süreçte girildi.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında Sovyetler Birliği ile dostluk, devrimi sürdürmenin güvencesiymiş, bu stratejik gerçeği devletçe öğrendik. İşte Atatürk'ün stratejik dehası, bu tehlikeyi yaşanmadan önce görmesidir.

Hayat kanıtlanmıştır: İçinde bulunduğumuz çağda, Asyalı olmak ya da Asya devrimleriyle dayanışma, Türkiye'nin emperyalizme karşı başı dik yaşaması ve çağdaşlaşma yolunda ilerlemesi için bir yaşam sorunudur.

DEVİRİMİN ÖNCÜSÜNÜN İÇİNDEN ÇIKAN ATLANTİK ROTASI

Bir devrim yapmışız ve Atatürk'ün ölümlüden yedi yıl sonra başlayan süreçte ülke denetimi ABD emperyalizminin eline geçiyor!

Nasıl oldu da Atatürk'ün kurduğu ve yönettiği CHP'nin içinden itiraz yükselmedi? Devrimin öncüsü olan Parti, devrimden vazgeçilmesini niçin bu kadar kolay kabul etti?

1945 sonrasında "Küçük Amerika olacağız" hedefini ilk açıklayan CHP yönetimidir. O Atlantikçi formülü İsmet İnönü'nün genç bakanı Nihat Erim ilan etmişti.

DP yönetimi de CHP'nin içinden çıktı. Celal Bayar, İttihat Terakki döneminden beri devrimci kadronun içindedir. İstiklâl Savaşının Galip Hoca'sıdır. İstiklâl Savaşından sonra Cumhuriyet Hükümetlerinde önemli görevler üstlenmiştir. Atatürk'ün son başbakanıydı. Demokrat Parti'nin diğer kurucuları Adnan Menderes ve Refik Koralan,

Kurtuluş Savaşı yıllarından beri Müdafaa-i Hukuk-CHP örgütlenmesi içinde yer almışlar, milletvekiliymişlerdir. Her ikisi de İstiklâl Savaşı madalyalıdır. Diğer kurucu Fuat Köprülü, Cumhuriyet Devriminin önde gelen tarihçi ve düşünürlerindendi.

Türkiye, Atlantik sistemine CHP hükümeti döneminde iktidar ve muhalefetiyle bağlandı. 1950'de DP'nin iktidara gelmesinden sonra yaşananlar da, sistemin iktidarı ile muhalefeti arasındaki uyuma işaret eder. CHP muhalefeti, Atlantik sisteminin muhalifi değildi, DP iktidarının muhalifi idi.

1945 olayından şu tarihi dersi çıkarabiliriz: Devrimin öncüsü olan CHP'nin 1931 ve 1935 programlarında "Arasız devrimlerin" öndeki aşamaları tanımlayan azami hedef konmamıştı. Millî Demokratik Devrimin arkasından kesintisiz olarak hangi devrim süreçlerine ilerleneceği konusunda bir bilinc yaratılmamış ve görev tanımlanmamıştı. "Sınıfsız toplum", "Yurtta barış cihanda barış" gibi azami programla ilgili ülküler, Atatürk ve birkaç arkadaşının konuşmalarında ve yazılarında kalmıştı, Partinin programına dönüştürülmemişti. Kemalist Devrim önderliği, devrimin korunmasına odaklanmıştı ama devrimin kesintisiz olarak sürdürülmesi bilincini devrimin öncülerine vermemişti.

'ARASIZ DEVRİMLER' MİRASININ YOL GÖSTERİCİLİĞİ

Atatürk'ün "Arasız devrimler" mirası, bugünkü süreçte de yol göstericidir. Kemalist Devrimi tamamlama programını önüne koyan Vatan Partisi, tarihsel tecrübeyi değerlendirerek yakın amaç ile uzak amaç arasındaki kesintisiz bağlantıyı şöyle tanımlamıştır:

"Vatan Partisi, Türkiye'mizin bugün Asya'dan yükselen çağdaş ve toplumsal uygarlığın önündeki seçkin yerini alması için, artık mafyalaşan kapitalizmin her tür sömürü ve baskısını arasız devrimlerle ortadan kaldırmayı ve imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir topluma kurmayı hedefler." [5]

DEVİRİM YAPMAZSAK KARŞIDEVRİM YAPARLAR

Atatürk Devriminin en birikimli düşünürü olan Yusuf Akçura, Şeyh Sait ayaklanmasının yaşandığı yıllarda, "İhtilal yapmazsak Avrupa bizi imha edecek" diyordu. 1925 yılının Haziran ayında İstanbul Darülfünununda verdiği o tarihsel konferansta, devrimin iç cephedeki görevini tanımlıyordu. Emperyalizmin ve halife sultanlığın dayanağı olan "feodal rejim, feodal sistem, feodal hukuk, yalnız hukuken değil fiilen kaldırılmalı ve sökülüp atılmalıydı." [6]

Özellikle Doğu ve Güneydoğu'daki emperyalist işbirlikçisi gerici ayaklanma dönemlerinde hazırlanan devlet raporları, devrim ile karşıdevrim arasındaki hesaplaşmaya dikkat çekti. Örneğin Naşit Hakkı Uluğ'un "Dersim sistemi böyle yıkılır mı" sorusuyla noktaladığı rapor, aynı zamanda bir edebiyat şaheseridir. [7] Bu raporlarda karşıdevrimin Cumhuriyete karşı kılıcını çektiği vurgulanır. Cumhuriyet de kılıcını çekmez ve karşıdevrimin hesabını görmezse sonuçları ağır olacaktır.

İşte Atatürk, bu ortamlarda 1927 yılında toplanan Cumhuriyet Halk Fırkası 2. Büyük Kongresi'nde, 15-20 Ekim günlerinde Büyük Nutkunu okudu. Nutuk, baştan sona karşıdevrimle hesaplaşma beyannameydi. Atatürk, bütün büyük devrimci gibi, karşı güçlerin devrimin öncülerini aradığı mevsizlenmesini en büyük tehdit olarak görüyordu. İç cephenin öncüler safında sağlam tutulması belirleyici önemdedi. Nutuk'un özü budur. [8]

CHP'nin 1935 yılı Mayıs ayında toplanan 4. Büyük Kurultayında karşıdevrimin toplumsal ve ekonomik temelini oluşturan toprak ağalığının üzerine gidilmesi kararı alınır. Tarım Reformu artık Parti Programıdır. Atatürk, bu kurultayda "arasız devrimler" vurgusunu yaptı.

1937 yılı Şubat ayında Altı Ok Anayasasının ikinci maddesine yazıldı: "Türkiye Devleti, Cumhuriyetçi, Milliyetçi, Halkçı, Devletçi, Laik ve Devrimcidir."

2014 SONRASINDA ATLANTİK ZİNCİRİNİN KIRILMASI

Türkiye, 2014 baharından sonra Atatürk'ün vasiyetini yeniden keşfetme sürecine girmiştir.

2014 baharında yeni bir tarihsel dönem başladı. Silivri Duvarını yıktık ve Türk Silahlı Kuvvetleri'ni esaretten kurtardık. Türkiye, bu sayede 24 Temmuz 2015'te başlayan askerî hareketle PKK bölücü terörünü hendeklere gömdü. Arkasından 15-16 Temmuz 2016 gecesi ABD güdümlü FETÖ Darbesini bastırdı. Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı hareketleriyle ABD ve İsrail'in "Kürt Koridorunu" yarıdı. ABD Başkanının "Kara kuvvetimiz" dediği PKK'ya ve IŞİD terör örgütüne ağır darbeler indirdi.

Bugün ABD Başkanlığına Biden'ın gelmesiyle birlikte Doğu Akdeniz'den ve Fırat'ın Doğusu ile batısından Türkiye'ye yönelen

ABD-İsrail eksenli tehditler daha ciddi tehlikeleri barındırıyor.

ATATÜRK'ÜN RUSYA DOSTLUĞU VASİYETİNİN 21. YÜZYILDA KEŞFEDİLMESİ

Atlantik sisteminin dışına çıktığımız 2014 sonrası süreçte, Atatürk'ün Rusya'yla dostluk vasiyetini keşfetmiş olduk. Türkiye, ABD ve İsrail'in sözde "Kürdistan" aslında İkinci İsrail girişimine karşı koyarken, zorunlu olarak Rusya, İran, Irak, Suriye ve Çin dostluğuyla tanıştı.

Ekonomik düzlemde yine benzer bir süreç yaşadık. Türkiye, Atlantik sisteminin dayattığı borç batağından çıkma mücadelesinde, Asya ekonomileriyle ilişkiler geliştirdi. Daha 2020 yılı öncesinde ilk ticaret ortağımız Rusya ve Çin Halk Cumhuriyeti olmuştu. Atlantik sistemi Türkiye için borç batağına saplanmaktan, işsizlikten, iflaslardan ve ekonomik çıkmazdan başka bir anlam taşımıyordu. Bu koşullarda Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, 13 Ağustos 2020 günü yaptığı açıklamada, sıcak parayla çarkı çevirmenin artık sürdürülemez hale geldiğini belirtti ve Üretim ve İstihdam Odaklı Ekonomiye geçme kararını ilan etti. Devlet girişimi özel sektörün önünde "sürükleyici" bir işlev görecek.

TÜRKİYE'NİN YENİDEN ASYA GİRİŞİMİ

2014 yılında fiilen başlayan Asya mevsizine yerleşme sürecinin adı 2019 yılında kondu. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu 6 Ağustos 2019, 4 Şubat 2020 ve 24 Haziran 2020 tarihli toplantılarda, Türkiye'nin "Yeni Asya Girişimini" duyurdu. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise, 22 Eylül 2020 günü Birleşmiş Milletler kürsüsünden, "Tarihin sarkacını yeniden Asya'ya kaydığı" gerçeğini vurguladıktan sonra, Türkiye'nin "Yeni Asya Girişimi"ni bütün dünya ülkelerine ilan etti ve bu girişimin uluslararası ilişkilerimize "yeni bir dinamizm kazandıracak" belirtti. Türkiye Cumhurbaşkanı, bu bildirisiyle Türkiye'nin 1945'ten beri devam eden 75 yıllık Atlantik dönemine noktayı koydu ve ülkemizin Asya'daki tarihi konumlanmasını bütün insanlığa bildirdi.

Atatürk'ün 1937 yılındaki vasiyetini 77 yıl sonra 2014 yılında yerine getiren bir süreçte girдик.

TEK DIŞI KALMIŞ CANAVAR!

Türkiye'nin Asya'da konumlanması, stratejik bir mevzilenmedir.

Bu konumlanma, Atlantik emperyalizmine karşı bağımsızlık ve üretim mevzisine girme anlamını taşıyor.

Türkiye, Atlantik sistemi içindeki büyük tecrübelerden sonra Atatürk devrimini tamamlayacağı Asya iklimine yerleşmektedir. Evet, artık herkes görüyor: Biden, Türkiye'ye dışını gösteriyor!

Ancak İstiklâl Marşımız da, Biden'a kendi gerçeklerini hatırlatmaktadır: Tek dışı kalmış canavar!

Atatürk, Cumhuriyet'in 10. yıl kutlamalarına katılan Sovyet Mareşali Kliment Vorosilov ile sohbet ederken. (1933)

DİPNOTLAR:

[1] Tevfik Rüşti Aras, Atatürk'ün Dış Politikası, 2. basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Mart 2010, s.149 vd, 169 vd, 183 vd; yine Tevfik Rüşti Aras'tan akt. Doğan Avcıoğlu, Millî Kurtuluş Tarihi IV, 3. basım, Tekin Yayınevi, İstanbul, 1978, s.1490. Zekeriyâ Sertel de Celal Bayar ve Tevfik Rüşti Aras'ı kaynak göstererek Atatürk'ün ölüm yatağındaki vasiyetini doğrular. Bkz. Zekeriyâ Sertel, Hatıralarım 1905-1950, Yaylaçlık Matbaası, İstanbul, 1968, s.217. Bu konuda geniş bilgi ve değerlendirme için bkz. Mehmet Perinçek, Atatürk'ün Sovyetlerle Görüşmeleri-Sovyet Arşiv Belgeleriyle, 4. basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Kasım 2014, s.234 vd.

[2] Rasih Nuri İleri, Atatürk ve Komünizm, 5. basım, Scala Yayıncılık, İstanbul, Mayıs 1999, s.385'ten akt. Mehmet Perinçek, age, s.235.

[3] İ. Andronov, "Soratniki Atatürk", Novoe Vremya, 15 Eylül 1967'den akt. Mehmet Perinçek, age, s.235.

[4] Ali Fuat Cebesoy, Siyasi Hatıralar II, Temel Yayınları, İstanbul, 2002, s.266 vd.

[5] Vatan Partisi Tüzüğü'nün 2. Madde 2. Fıkrası.

[6] Yusuf Akçura, "Çağdaş Türk Devleti ve Aydınlar Düşünce Vazifesi" Türk Devriminin Programı, Kaynak Yayınları, İstanbul, Eylül 2017, s.26. Akçura'nın devrimin öncü müfrezesi içinde yer alan aydınlara ve gençlere verdiği bu konferans, Kemalist Devrimin özünü ve görevlerini anlatan en önemli metinlerden biridir.

[7] Kemalist Yönetimin Şark Raporları için bkz. Doğu Perinçek, Kemalist Devrim-7 Toprak Ağalığı ve Kürt Sorunu, 5. Basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Nisan 2010, s.54 vd.

[8] Nutuk'un aslına uygun doğru basımını Şule Perinçek yönetimindeki Atatürk'ün Bütün Eserleri yayınladı. Bu yayın için Nutuk'un bütün basımları karşılaştırıldı ve eski Türkçe metinler yeniden doğru okundu, sonradan yapılan müdahaleler temizlendi. Bkz. Nutuk, Kaynak Yayınları, İstanbul.